

Ukrajinski predsednik iz ZDA ne bo odšel praznih rok

Obisk v Beli hiši Zahod mora še naprej pomagati Kijevu, poudarja voditelj napadene države Volodimir Zelenski

Tako rekoč neposredno z vojaške fronte v Bahmutu je ukrajinski predsednik Volodimir Zelenski v sredo prispel na morda še pomembnejši obisk v ameriško prestolnico Washington, na prvo pot v tujino po ruskem napadu. Demokrasko nadzorovani kongres je imel na dnevnem redu enega svojih zadnjih zasedanj tudi 44,9 milijarde dolarjev pomoči žrtvi ruske agresije – in prelomni nastop ukrajinskega predsednika Volodimirja Zelenskega.

BARBARA KRAMŽAR
dopisnica iz Washingtona

Demokratski predsednik Joe Biden, eden najodločnejših zaveznikov Ukrajine, je Zelenskega sprejel z rdečo preprogo pred Belo hišo, s posebno toplino – ter z napovedjo protiraketnih sistemov patriot za obrambo pred ruskimi bombardiranjem. V ovalni pisarni je kot običajno v vojaško opravo oblečeni gost prvaku ZDA predal medaljo ukrajinskega vojaka iz Bahmuta, ki je hotel, da jo ima Biden. »Dajte jo zelo pogumnemu predsedniku!« je Zelenski navedel vojakove besede.

Biden se je zahvalil, da medalja ni povsem zaslužena, a da jo zelo ceni. Ukrajinskemu vojaku je v zameno obljubil slavnostni kovancec z iraške fronte, na kateri je služil njegov pokojni sin Beau, Zelenske mu pa je že prej namenil čast potovanja čez lužo z ameriškim vladnim letalom, jasnim znamenjem, da ga štiti najmočnejša vojaška sila sveta. Napadalec Ukrajine ruski predsednik Vladimir Putin se je pred tem pridružil, da obisk Kijevu ne bo koristil, Biden pa je ponovno zagotovil podporo svoje države. »Se naprej bomo krepili ukrajinsko sposobnost za obrambo, še posebej zračno, in zato bomo Ukrajino preskrbeli s sistemi patriot.«

Putin je zaostrojuje položaj in je v minulih dneh jugozahodno od Moskve nameščal medcelinske rakete jars ter razkazoval hiperzvočne in izstrelke avangard. Po ruskih trditvah lahko ta v manj kot pol ure zadene katerikoli cilj na svetu. Proti njim morda ne bi pomagali

- Patrioti bi lahko Ukrajino branili pred ruskimi bombami in droni.
- Putin razkazuje jedrske in druge vojaške mišice.
- Ameriška nacionalistična desnica bi preverjala, kam gre pomoč.

niti patrioti, lahko pa bi proti sedanjim toči balističnih izstrelkov in dronov, a je vprašanje, kdo bi jih upravljal. Vrhunski protiraketni sistemi zahtevajo desetine dobro usposobljenih vojakov z večmesečnimi urjenji, morebitna pomoč ameriških vojakov ali vojakov severnoatlantske vojaške zveze Nato pa bi prinesla še večje nevarnosti. Demokrati predsednika Bidna kljub temu odločno podpirajo ukrajinski boj proti agresorju, skupaj z njimi tudi številni republikanski kongresniki.

Nezadovoljstvo nacionalistične desnice

Ne pa vsi. Nekaj jih je javno sporočilo, da se ne bodo udeležili nastopa ukrajinskega predsednika na skupni seji ameriškega kongresa, a med temi ni bilo vodilnih konservativcev v senatu in predstavniskem domu Mitcha McConnella in Kevina McCarthyja. Del ameriške nacionalistične desnice se zgraža nad skoraj 45 milijardami dolarjev pomoči pri zavarovanju ukrajinskih meja, ki jih kongres načrtuje v času, ko južne meje ZDA pokajo pod navalom nezakonitih migrantov. V času Bidnovega delovanja v Beli hiši jih je prestopilo že več milijonov, v pričakovanju končanja pandemičnih omejitev pa na svojo priložnost čakajo še nešteti drugi. Prav med obiskom ukrajinskega predsednika v ZDA posnetki iz teksaskega El Pasa kažejo migrantsko zavzetje ulic, Ciudad Juárez na drugi strani reke Rio Grande ta čas velja za največje postajo na poti v objubljeni ameriški dežel.

Več kot 4100 strani obsežen poročila za prihodnje leto, vredni

Predsednik ZDA Joe Biden je ukrajinskega predsednika Volodimirja Zelenskega toplo sprejel v Beli hiši. FOTO BRENDAN SMIALOWSKI/AFP

gigantskih 1700 milijard dolarjev, predvideva tudi pomoč državam vojaške zveze Nato, ki pomagajo Ukrajini. Če se mnogi Američani jezijo zaradi takšne razpisnosti, pa Zelenski poudarja, da se njegova država bojuje za vse zahodne države in tudi za ZDA. In res ruski napadalec Vladimir Putin je dolgo razglašal, da je njegov cilj izgon

ameriških sil iz novih članic vojaške zveze Nato ter, če je le mogoče, iz vse Evrope, s tem pa obnovitev starega sovjetskega in ruskega vplivnega kroga. V Washingtonu so Ukrajini že doslej zagotovili več deset milijard dolarjev, veliko tudi Evropska unija, in obrambne sile so v letojnem-jesenski ofenzivi vrnil pomemben del zasedenega

ozemlja. Pred zadnjimi bombardiranjmi pa so bili doslej brez moči. Predsednik Biden pa je sprožil preiskavo o iranskih dronih, ki jih Rusija uporablja za napade na ukrajinske cilje, saj se je izkazalo, da je 82 odstotkov delov tistih, ki so jih sestrelili, kljub strogemu nadzoru nad izvozom narejenih v ZDA in nekaterih drugih zahodnih

državah, menda tudi v avstrijski podružnici kanadskega Bombardierja. Iran zdaj po nekaterih poročilih načrtuje proizvodnjo dronov v sami Rusiji, kar zahodni varnostni strokovnjaki označujejo za dramatično povečanje vojaškega partnerstva med diktaturama. Moskvo tudi sumijo, da Teheranu pomaga pri jedrskih programih.

Ob takšnih nasprotjih je ukrajinski predsednik pred odhodom v ZDA poudaril, da celo doseganje visoke vsote vojaške in druge pomoči niso zadostne. Le nekaj ulic stran od Bele hiše in kongresa v Mednarodnem denarnem skladu pripravljajo tudi programe za gospodarsko pomoč napadeni državi.

Evropska unija z diplomacijo nad hibridno delovanje Rusije

Črna gora Politična in institucionalna kriza lahko zaustavi približevanje balkanske države članstvu v Evropski uniji

Ministrica za zunanje zadeve Tanja Fajon in njen avstrijski kolega Alexander Schallenberg sta včeraj obiskala Podgorico. Tja ju je poslal šef evropske diplomacije Josep Borrell, da pomagata državi poiskati pot iz politične in institucionalne krize. Evropska unija je predolgo nemo opazovala, kako Rusija krepi svoj vpliv v Črni gori, ta obisk je mlačen odziv na dogajanje, ki se je zgodil več mesecev prepozno, meni črnogorski diplomat Vesko Garčević, ki predava mednarodne odnose na univerzi v Bostonu.

NOVICA MIHAJLOVIČ

»Obisk Schallenbergja in Fajonove je zadnji alarm za prebujanje Črne gore, če želi ohraniti svojo evropsko prihodnost,« je po srečanju z visokima gostoma iz Avstrije in Slovenije na twitterju zapisal črnogorski predsednik Milo Đukanović. Tanja Fajon in avstrijski zunanji minister Alexander

- Novi zakon jemlje pristojnosti predsedniku Črne gore.
- Ustavno sodišče je nepopolno in ne deluje, ker manjkajo štirje sodniki.
- Podpora Črnogorcev članstvu v EU je 75-odstotna.

Schallenberg sta se srečala še s premierom Dritanom Abazovićem in predsednico črnogorske skupščine Danijelo Đurovič. Črna gora se prebija iz ene politične krize v drugo že vse od volitev pred dobrima dvema letoma, ko je po skoraj 30 letih padla vlada pod vodstvom Đukanovićevih socialistov. Politična kriza se je še poglobila po spremembah zakona, ki je zmanjšal pristojnosti predsednika države. To je sprožilo niz protestov, zaradi neimenovanja sodnikov ne deluje

Ministrica za zunanje zadeve Tanja Fajon in njen avstrijski kolega Alexander Schallenberg sta bila včeraj v Črni gori, kjer sta se srečala tudi s predsednikom Milom Đukanovićem. FOTO MZZ

ustavno sodišče, vrstijo pa se pozivi k predčasnim volitvam.

Favoritinja za članstvo v EU in blokadi

Fajonova in Schallenberg sta v pogovorih s črnogorskimi sogovorniki izrazila zaskrbljenost celotne Unije zaradi zaostrovanja krize, ki ogroža delovanje demokratičnih institucij in zavira napredek pri izvedbi reformnih procesov za članstvo Črne gore v EU. Poudarila sta, da morajo vsi politični akterji podpirati stabilnost in funkcionalnost demokratičnih institucij, predvsem ustavnega sodišča, in se vzdržati dejavnosti, ki bi vodile v nadaljnjo nestabilnost. »Nujna sta vzpostavitev delujočega ustavnega sodišča in imenovanje ustavnih sodnikov. Brez funkcionalnega ustavnega sodišča država ne more napredovati v pristopnih pogajanjih za članstvo v EU,« je poudarila ministrica. Napovedala je, da bo Slovenija s svojimi izkušnjami in znanjem vedno pripravljena pomagati pri iskanju skupnega

imenovalca med političnimi akterji, kar bi omogočilo izhod iz trenutne blokade v državi. »Črna gora je ena najtesnejših partneric Unije in najnaprednejša kandidatka v pristopnih pogajanjih za članstvo v EU, zato je še toliko pomembnejše, da preprečimo nadaljnji zastoj v pogajanjih. Pri tem moramo misliti predvsem na državljane Črne gore, ki si želijo biti del EU,« je poudarila ministrica.

Prepozno in premlačno

Ministrica Fajonova je spomnila na vse prizadevanje Slovenije, da popese napredek držav Zahodnega Balkana na evropski poti. Schallenberg pa je poudaril, da Unija kljub opaznemu zastoju v reformnih procesih trdno podpira Črno goro na njeni evropski poti in da so se globalne razmere po začetku vojne v Ukrajini močno spremenile.

»Počasen napredek na evropski poti smo nadomestili z nazadovanjem. Dejstvo je, da se je EU že prej mlačno odzivala na vidne elemente

proruskega hibridnega delovanja v Črni gori, tudi ta obisk je prišel nekaj mesecev prepozno. Vse skupaj je le posledica ignorantskega odnosa Unije do Zahodnega Balkana. Če za EU Balkan ni bil prioriteta, tega ne moremo reči za druge sile, denimo za Rusijo. Njihovo delo pri nas opravijo prosrbske sile. Da se je Unija zdaj zbudila, gre zahvala zgolj Ukrajini,« je razmere v svoji domovini komentiral nekdanji veleposlanik Črne gore pri zvezi Nato, Ovsjeju, v Avstriji in Beneluxu Vesko Garčević, ki danes predava mednarodne odnose na univerzi v Bostonu. Po njegovem mnenju si EU, z redkimi izjemami, Zahodnega Balkana ni iskreno želela v svojih vrstah. »Slovenijo tu štejem med častne izjeme, saj je kot dobra poznavalka regije redno podpirala in promovirala našo regijo, medtem ko bi bilo za nas boljše, da nas nekatere naše podpornice ne bi podpirale; čes na, denimo, Madžarska podpre v Bruslju, nas tam takoj vidijo kot problem,« je opozoril Garčević.

Kitajska in Rusija Xi pozval Medvedjeva k zadržanosti v Ukrajini

Kitajski voditelj Xi Jinping se je včeraj v Pekingu sestel z nekdanjim ruskim predsednikom in podpredsednikom ruskega sveta za nacionalno varnost Dmitrijem Medvedjevom ter ga pozval k dialogu in zadržanosti Rusije v Ukrajini, je poročala Xinhua. Izrazil je tudi pripravljenost za tesnejše sodelovanje z Moskvo. »Kitajska stran je pripravljena na zblizevanje z Rusijo z namenom nenehnega spodbujanja naših dvostranskih odnosov v novi dobi,« je Xijeve besede povzela kitajska državna televizija.

Agresija na Ukrajino
Putin: Rusija bo dosegla vse vojne cilje
Rusija bo korak za korakom dosegla vse svoje vojne cilje

v Ukrajini, je na srečanju z najvišjimi vojaškimi uradniki sporočil ruski predsednik Vladimir Putin in napovedal, da bo ruska mornarica januarja opremljena z novim tipom hipersoničnih raket, je poročala STA. Hkrati namerava Rusija na okupiranih območjih Ukrajine vzpostaviti dve pomorski bazi. Vojno je označil za skupno tragedijo, pri čemer je krivdo za izbruh sovražnosti pripisal Ukrajini in njenim zaveznikom, ne pa Moskvi. »To, kar se dogaja, je seveda tragedija – naša skupna tragedija, vendar to ni posledica naše politike, temveč politike tretjih držav,« je dejal in dodal, da je bil spopad s sovražnimi silami v Ukrajini neizogiben. Ponovno je kritiziral prisotnost fašizma in neonacizma v Ukrajini ter ukrajinsko oblast obtožil, da pripadnike teh ideologij povzduje v uradnike.

Kitajska WHO zaskrbljena zaradi širjenja okužb
Svetovna zdravstvena organizacija (WHO) je zaskrbljena zaradi velikega porasta števila novih koronavirusnih okužb

na Kitajskem in vlado v Pekingu spodbuja, naj pospeši kampanjo cepljenja proti covidu-19, je včeraj dejal prvi mož organizacije Tedros Adhanom Ghebreyesus. Direktor za nujno pomoč pri WHO Mike Ryan je pri tem opozoril, da je resnično število obolenih in smrti verjetno večje od uradnih evidenc. Ne gre za namerno zavajanje, ampak je težko vsak dan zbrati podatke, ko so zdravstveni sistemi pod velikim pritiskom. Kitajska se mora naučiti, kako takšne informacije hitreje in natančneje posredovati, je pojasnil po poročanju STA.

Peru Parlament odprl pot predčasnim volitvam
Parlament v Peruu je v prizadevanju za umiritve napetosti po odstavitvi in aretaciji prede-

dnika Pedra Castilla, v katerih je umrlo že več kot 20 ljudi, odprl pot predčasnim volitvam. Te bodo namesto leta 2024 potekale aprila 2024. Ustavno spremembo mora sicer parlament z dvotretjinsko večino potrditi še na drugem glasovanju. Poslanci so jo v volilnem koledarju potrdili s 93 glasovi proti 30. Trenutna predsednica države Dina Boluarte, ki predčasno izvedbo volitev podpira, bo v skladu z ukrepom oblast julija 2024 predala zmagovalcu volitev, je poročala AFP. Castillo se je moral s položaja posloviti v začetku meseca, potem ko je poskušal razpustiti parlament in vladati z odloki. Zaradi očitkov, da je poskušal izvesti državni udar, so ga aretirali in pristal je v preiskovalnem priporu. Pripravil G. Z.

Novi vrhunec stavkovnega vala na Otoku

Združeno kraljestvo Po medicinskih sestrah so se na ulice podali še reševalci

Konflikt med britansko vlado in sindikati v javnem sektorju, po katerem si bodo na Otoku zapomnili letošnje praznično obdobje, je včeraj dosegel nov vrhunec, in sicer s stavko reševalcev. Ta vzbuja še posebno skrb zato, ker se je z njo po opo-

zorilih vlade povečala nevarnost odrekovanja nujne medicinske pomoči. Stavka reševalcev je potekala dan po najnovejši stavki medicinskih sester, oboji pa od države zahtevajo, da jim plače zviša za več, kot znaša stopnja inflacije. Vlada zahteve opisuje

kot nerealne, hkrati pa povečuje besedno vojno s sindikati. Minister za zdravstvo Steve Barclay je predstavnik reševalcev včeraj obtožil, da so s stavko sprejeli »zavestno odločitev« o škodovanih pacientom. Z. R. FOTO NIKLAS HALLE'N/AFP